

Voorstel

Datum vergadering: 11 juni 2020
Datum B&W: 9 juni 2020

Portefeuillehouder: Peter Verheij
Auteur: Daniëlle de Jong

Onderwerp:
PPN 2021

Voorgesteld besluit:

1. De inhoud van de Perspectiefnota 2021 (PPN2021) en het daarin voorgestelde proces op weg naar de begroting 2021 vast te stellen.

Inleiding

De Perspectiefnota wordt elk jaar opgesteld. Het is het eerste document in de jaarlijkse Planning & Control (P&C) cyclus. In de Perspectiefnota 2021 wordt vooruit gekeken naar de komende 4 jaar, met een accent op het eerstvolgende jaar. De nota geeft aan wat de beleidsprioriteiten zijn en wat de financiële effecten hiervan zijn.

Kostenontwikkeling sociaal domein zorgelijk

In de komende jaren voorziet de gemeente sterk oplopende kosten in het sociaal domein én onvoldoende compensatie hiervoor door het Rijk. In de afgelopen jaren hebben wij continu financiële ruimte gezocht om te komen tot een structureel sluitende begroting. In de jaren 2019 tot en met 2022 zetten wij reserves in om tekorten in deze jaren op te vangen. Verdergaande bezuinigingen op andere domeinen om de oplopende kosten in het sociaal domein op te vangen vinden wij onverantwoord.

Als het Rijk onvoldoende over de brug komt met compensatie voor de gestegen kosten in het sociaal domein dan zijn nieuwe bezuinigingen in de begroting 2022 onontkoombaar. Daarbij moeten wij dan ook kijken naar de taken die bij onze gemeenschappelijke regelingen zijn belegd.

Grenzen aan samenwerking in verbonden partijen

Wij signaleren dat, net als bij andere gemeenten (zeker de Drechtsteden gemeenten), de kosten in het sociaal domein vanaf 2018 hoger zijn dan de middelen die wij van het Rijk krijgen. Veel van de taken in het sociaal domein zijn belegd bij onze gemeenschappelijke regelingen (Sociale Dienst Drechtsteden én Service organisatie Jeugd). De steeds grotere gap tussen kosten en rijksmiddelen geeft in de komende jaren een opwaartse druk in het budgetbeslag van bijdragen aan verbonden partijen in onze begroting. Dit stijgt bij de meest positieve scenario's uit de begrotingen van deze verbonden partijen van 49% in 2021 naar 53% in 2024. Wij zien deze opwaartse druk ook bij andere (Drechtsteden) gemeenten. Wij lopen hier tegen een kritische grens.

Dit vraagt om een gesprek met onze raad over de toekomstige arrangementen van taken, die wij bij gemeenschappelijke regelingen beleggen. Dit gesprek gaan wij ook aan met de andere (Drechtsteden)gemeenten.

Corona crisis

De Corona crisis die in maart 2020 is uitgebroken vergt veel inzet van onze ambtelijke organisatie in de crisisorganisatie, op de beleidsterreinen sociaal, maatschappelijk en economie én op het gebied van planning & control en risicomanagement. Van gemeenten en onze gemeenschappelijke regelingen wordt veel gevraagd op het gebied van beheersing van het coronavirus

(contactonderzoeken GGD), handhaving openbare orde (noodverordening) en ondersteuning van getroffen sectoren (zoals de uitvoering van de Tozo regeling door de sociale dienst en uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen). Het Rijk heeft toegezegd gemeenten te compenseren voor de extra kosten.

De (financiële) gevolgen voor de langere termijn zijn uiterst onzeker. De effecten van de gezondheidscrisis op de economie zijn afhankelijk van de duur van de getroffen contact maatregelen én van de duur en diepgang van de recessie. Op dit moment zijn de gevolgen voor de gemeente Alblasterdam nog niet in te schatten en niet financieel te vertalen. In deze Perspectiefnota 2021 zijn de financiële gevolgen van de Corona crisis nog niet verwerkt.

Op weg naar de begroting 2021 gaan wij denken in verschillende scenario's. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft in maart 2020 vier mogelijke scenario's geschetst voor de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Wij gebruiken dit soort (bijgestelde) scenario's voor Nederland om de financiële gevolgen voor de gemeente Alblasterdam in de begroting 2021 in te schatten.

Pas op de plaats en inkomsten verhogen noodzakelijk

In de Begroting 2020 hebben wij een structureel tekort opgelost van ongeveer € 2 miljoen per jaar ten opzichte van een totale begroting tussen de € 45 en € 50 miljoen. Het college vindt verdergaande maatregelen in de begroting van Alblasterdam onverantwoord. Als het Rijk voor het opmaken van de begroting 2021 onvoldoende over de brug komt met compensatie voor de gestegen kosten in het sociaal domein dan zijn wij genooddaakt om de inkomsten te verhogen.

Het college blijft inzetten op de lobby naar het Rijk voor voldoende budgetten en in regionaal verband samen met de Drechtstedengemeenten, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Serviceorganisatie jeugd te komen tot oplossingen voor de taken werk, zorg en jeugd.

De begroting 2020 liet een nadelig structureel resultaat zien in de jaren 2020 tot en met 2022 en een structureel sluitende begroting van 2023. In de begroting 2021 moeten wij een structureel sluitende begroting presenteren voor de jaren 2023 én 2024. In deze Perspectiefnota 2021 schetst het college de mogelijkheden voor een structureel sluitende begroting vanaf het jaar 2023.

Beoogd effect

In de Perspectiefnota 2021 wordt inzicht gegeven in het financieel meerjarenperspectief 2021-2024. In de Perspectiefnota zijn de uitgangspunten benoemd voor het samenstellen van de begroting 2021.

Tijdens de algemene beschouwingen kan de gemeenteraad richting geven aan de door het college op te stellen begroting. Het college vraagt de raad zich in ieder geval uit te spreken over het standpunt van het college dat verdergaande maatregelen onverantwoord zijn én dat inkomsten verhogen de enige mogelijkheid is als het Rijk de gemeente onvoldoende compenseert voor de opgelopen kosten in het sociaal domein. De Algemene beschouwingen zijn ook het moment voor de raad om richting te geven aan het college over de mate waarin het aan de knoppen, zoals het weerstandsvermogen, de lokale lasten, het ambitieniveau en het voorzieningenniveau in het dorp, kan draaien richting een structureel sluitende begroting

Argumenten

1.1 Het college geeft in de Perspectiefnota inzicht in het financieel meerjarenbeeld voor de komende 4 jaar

1.2 De raad kan tijdens de algemene beschouwingen richting geven aan het college voor het opstellen van de begroting 2021

Kanttekeningen

Geen

Financiële informatie

Uit de Perspectiefnota 2021 blijkt het volgende financieel perspectief:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat PPN 2021	-/- 324	-/- 172	-/- 311	-/- 207

De structurele lasten zijn hoger dan de structurele baten. Zonder aanvullende maatregelen zal er sprake zijn van een structureel tekort in de jaren 2023 en verder. Grofweg beschikt een gemeente over drie knoppen om de financiële situatie te beïnvloeden. Enerzijds kan de gemeente de uitgaven (tijdelijk) verlagen, waardoor ambities mogelijk niet of pas later worden gerealiseerd. Anderzijds kan de gemeente de inkomsten (vooral via de OZB en lokale heffingen) verhogen. Daarnaast kan de gemeente reserves inzetten om tekorten tijdelijk op te vangen.

Het college blijft inzetten op de lobby naar het Rijk voor voldoende budgetten en in regionaal verband samen met de Drechtstedengemeenten, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Serviceorganisatie jeugd te komen tot oplossingen voor de taken werk, zorg en jeugd.

Het college vindt verdergaande maatregelen in de begroting van Alblasterdam onverantwoord. Als het Rijk voor het opmaken van de begroting 2021 onvoldoende over de brug komt met compensatie voor de gestegen kosten in het sociaal domein dan zijn wij genooddaakt om de inkomsten te verhogen. Als het tekort vanaf het jaar 2023 alleen met een OZB verhoging opgelost moet worden dan is een jaarlijkse verhoging van de OZB noodzakelijk van 2,25% in de jaren 2021 tot en met 2023, bovenop de verhoging van 1,55% in deze jaren die al in de begroting 2020 is opgenomen. De resterende tekorten in 2021 en 2022 moeten dan incidenteel uit het weerstandsvermogen worden gedekt.

Samengevat ziet het college de volgende oplossingsrichtingen naar een structureel sluitende begroting vanaf 2023.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Mei-circulaire 2020	PM	PM	PM	PM
OZB verhoging	PM	PM	PM	PM
Dekking uit reserves	PM	PM	-	-
Totaal op te lossen	324	172	321	321

Wij streven naar een weerstandsratio van minimaal 1,4. In de begroting 2020 voorzagen wij dat de weerstandsratio terug liep van 2,6 in 2018 naar 1,5 vanaf 2022. Als de weerstandsratio zakt onder de 1,4 dan zal aanvulling van het weerstandsvermogen vanuit de bestemmingsreserve Eneco gelden noodzakelijk zijn om het weerstandsvermogen op peil te houden.

Uitvoering

Op 8 juli 2020 bespreekt de raad tijdens de algemene beschouwingen de Perspectiefnota 2021. Het college betreft de richting die de raad geeft tijdens de algemene beschouwingen bij het opstellen van

de begroting 2021. De behandeling van de begroting 2021 staat gepland op dinsdag 10 november 2020.

Communicatie

De Perspectiefnota 2021 is op donderdag 11 juni 2020 aan de raad aangeleverd. Op donderdag 11 juni 2020 is een persbericht verstuurd.

Algemene beschouwingen

Deze Perspectiefnota wordt behandeld in de raad tijdens de Algemene beschouwingen op 8 juli 2020. Het college vraagt de raad zich in ieder geval uit te spreken over het standpunt van het college dat verdergaande maatregelen onverantwoord zijn én dat inkomsten verhogen de enige mogelijkheid is als het Rijk de gemeente onvoldoende compenseert voor de opgelopen kosten in het sociaal domein. De Algemene beschouwingen zijn ook het moment voor de raad om richting te geven aan het college over de mate waarin het aan de knoppen, zoals het weerstandsvermogen, de lokale lasten, het ambitieniveau en het voorzieningenniveau in het dorp, kan draaien richting een sluitende begroting. Het college doet een voorstel voor het vervolgproces richting de behandeling van de begroting 2021.

Bijlagen

1. Perspectiefnota 2021 (def)

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

CONCEPT RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Alblasserdam;

gelet op:
artikel 191, lid 1 van de Gemeentewet

B E S L U I T:

1. De inhoud van de Perspectiefnota 2021 (PPN2021) en het daarin voorgestelde proces op weg naar de begroting 2021 vast te stellen.